

Miskolci Egyetem
Gépészmérnöki és Informatikai Kar
Alkalmazott Informatikai Tanszék

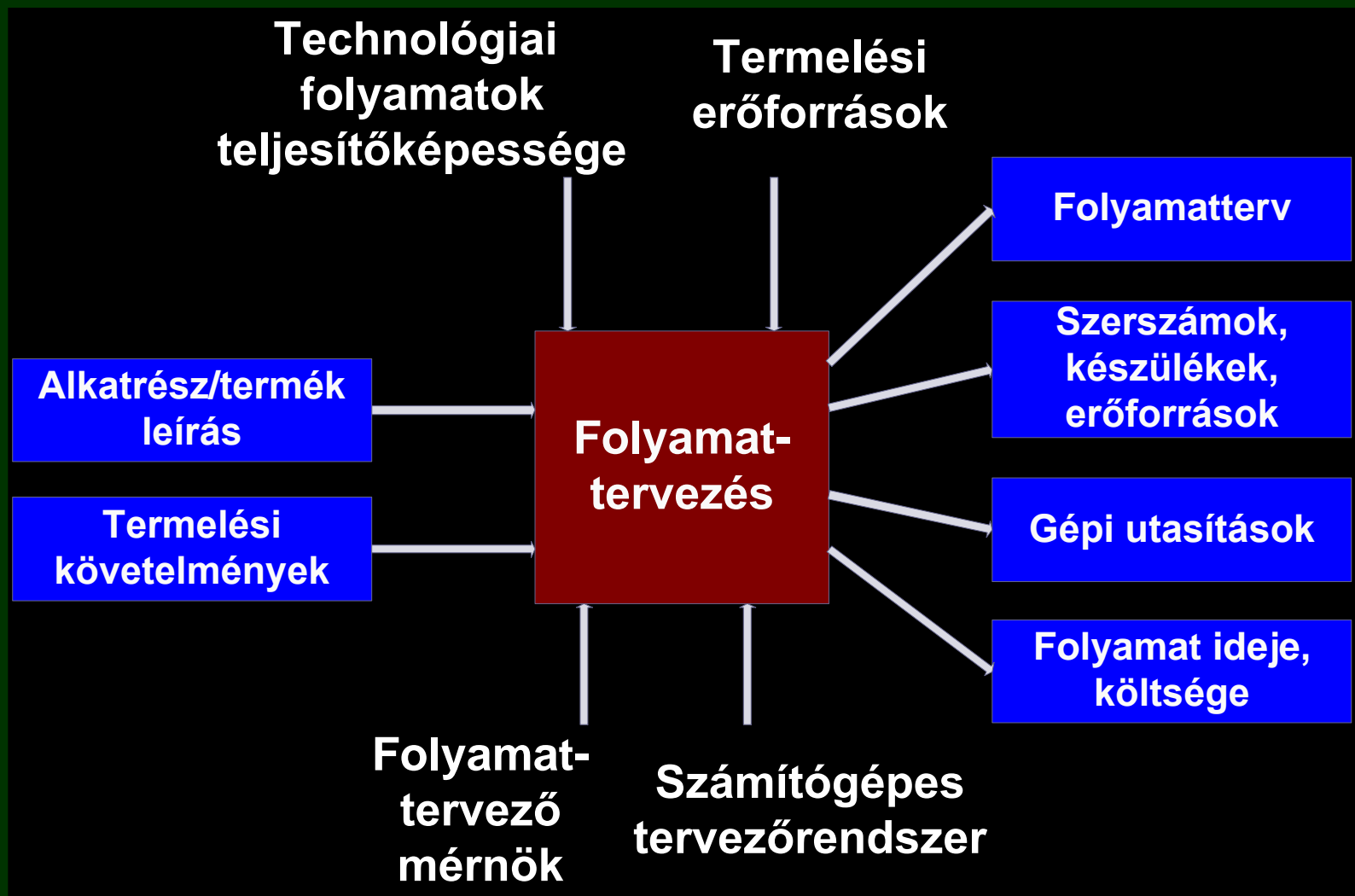

DTFSZTIR

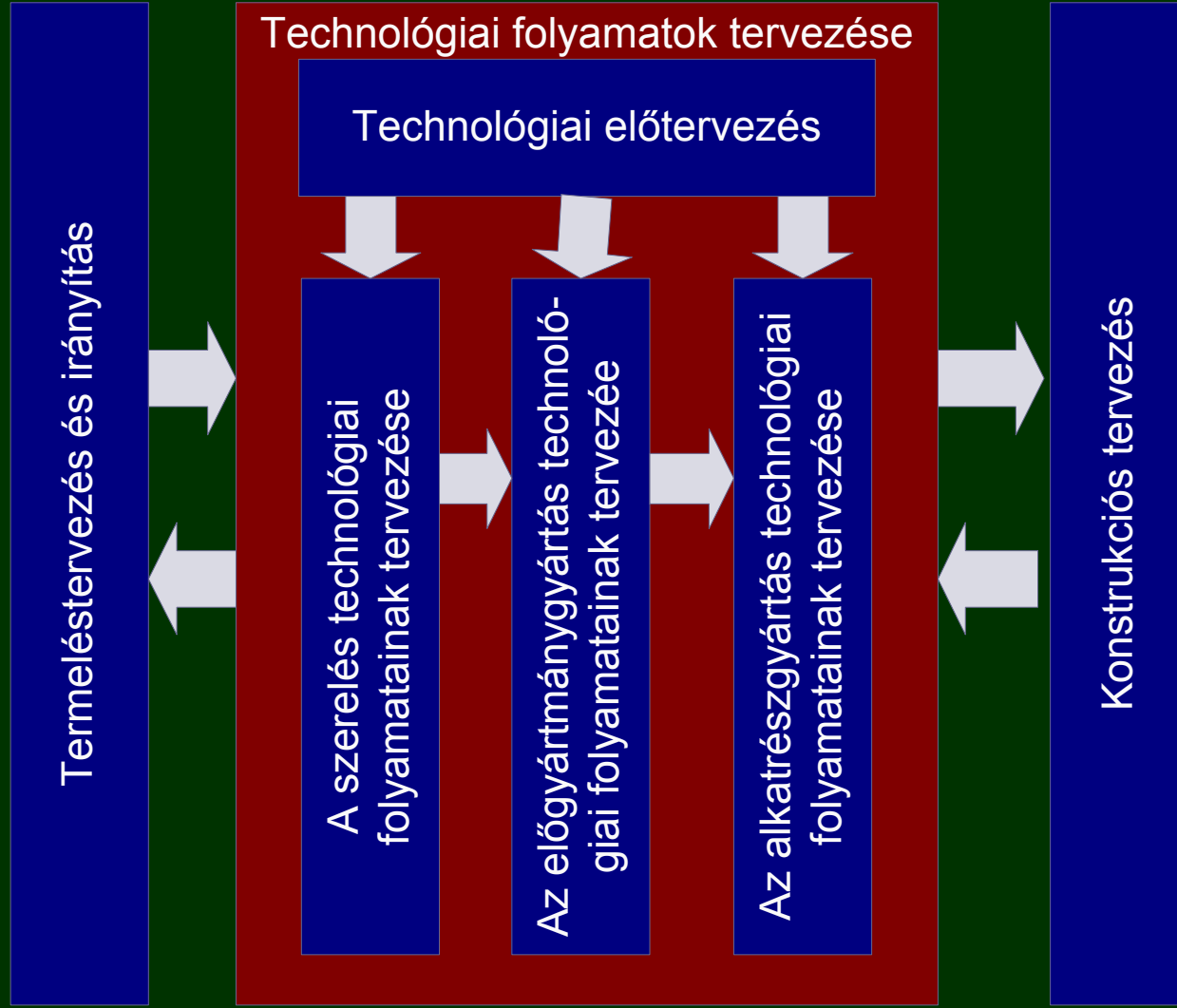
**Diszkrét termelési folyamatok
számítógépes tervezése
és irányítása**

Dr. Kulcsár Gyula
egyetemi docens

A folyamattervezési tevékenység

A folyamattervezési tevékenység

A technológiai előtervezés

- Gyártmányszerkezet lebontása
  - Gyártmány, szerelési egység, részegység, szerelvény, alkatrészcsoport, egyedi alkatrész
- Helyben gyártandó alkatrészek gyártási lehetőségeinek feltérképezése
- Előgyártmánygyártás, alkatszgyártás, szerelés közötti csatlakozási felületek meghatározása (nyersdarab, méretláncok)
- A megvalósító gyáregységek, üzemek, gyártósorok, gyártórendszerek kijelölése (előválasztás)

Az alkatrészgyártás technológiai folyamatának tervezése

- (Előtervezés)
  - Műveleti sorrendtervezés
  - Művelettervezés
  - Műveletelemek tervezése
  - Tervezési eredmények illesztése
- Környezettől függő szintek
- Hagyományos NC gépek (4 szint)
  - Megmunkálóközpontok (2 szint)
  - Rugalmas gyártórendszerek (2 szint)

Műveleti sorrendtervezés

Tervezés során ismertté válnak:

- megmunkálási módok
- gyártóberendezések
- műveletek sorrendje
- munkadarab-helyzetek
- készülékek
- műveletek határa
- munkadarab-állapotok

Művelettervezés

Cél: egy felületcsoport folyamatos megmunkálása egy szerszámgéptípuson

Tervezés során ismertté válnak:

- ráhagyás eltávolításához szükséges műveletelemek
- műveletelemek sorrendje
- szerszámok
- szerszámok elrendezése

Műveletelemek tervezése

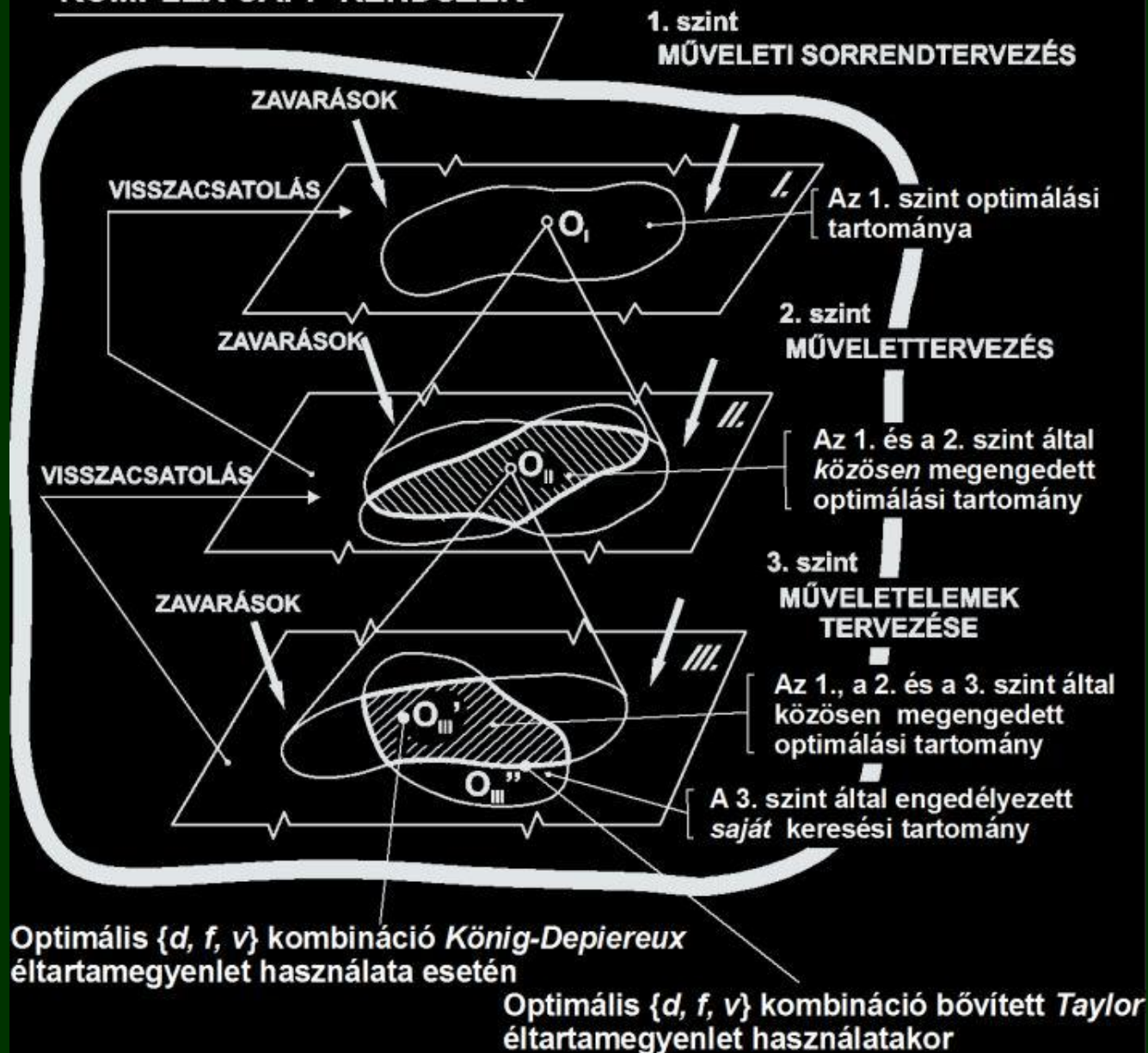

Tervezés során ismertté válnak:

- szerszámok mozgásciklusai
- forgácsolási paraméterek
- a műveletelemekkel kapcsolatos főidők és mellékidők, költségek

DISZKRÉT TECHNOLÓGIAI FOLYAMATOK TERVEZÉSÉRE ÉS OPTIMÁLÁSÁRA SZOLGÁLÓ, KOMPLEX CAPP-RENDSZER

Technológiai folyamatok tervezése (9 szintű modell)

I. Gyártmányszerelési folyamat tervezése

1. Szerelési műveletek sorrendtervezése
2. Szerelési műveletek tervezése
3. Szerelési időháló összeállítása

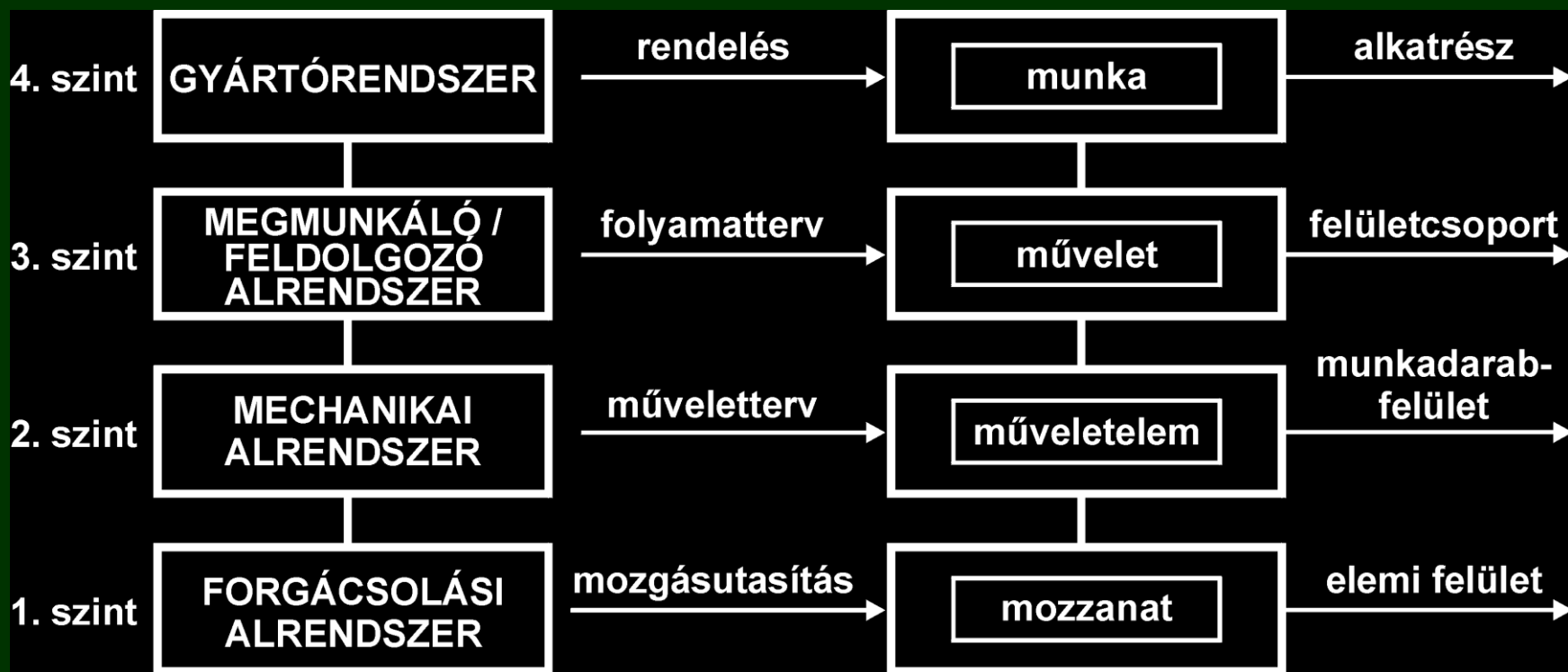
II. Alkatrészgyártás előzetes tervezése

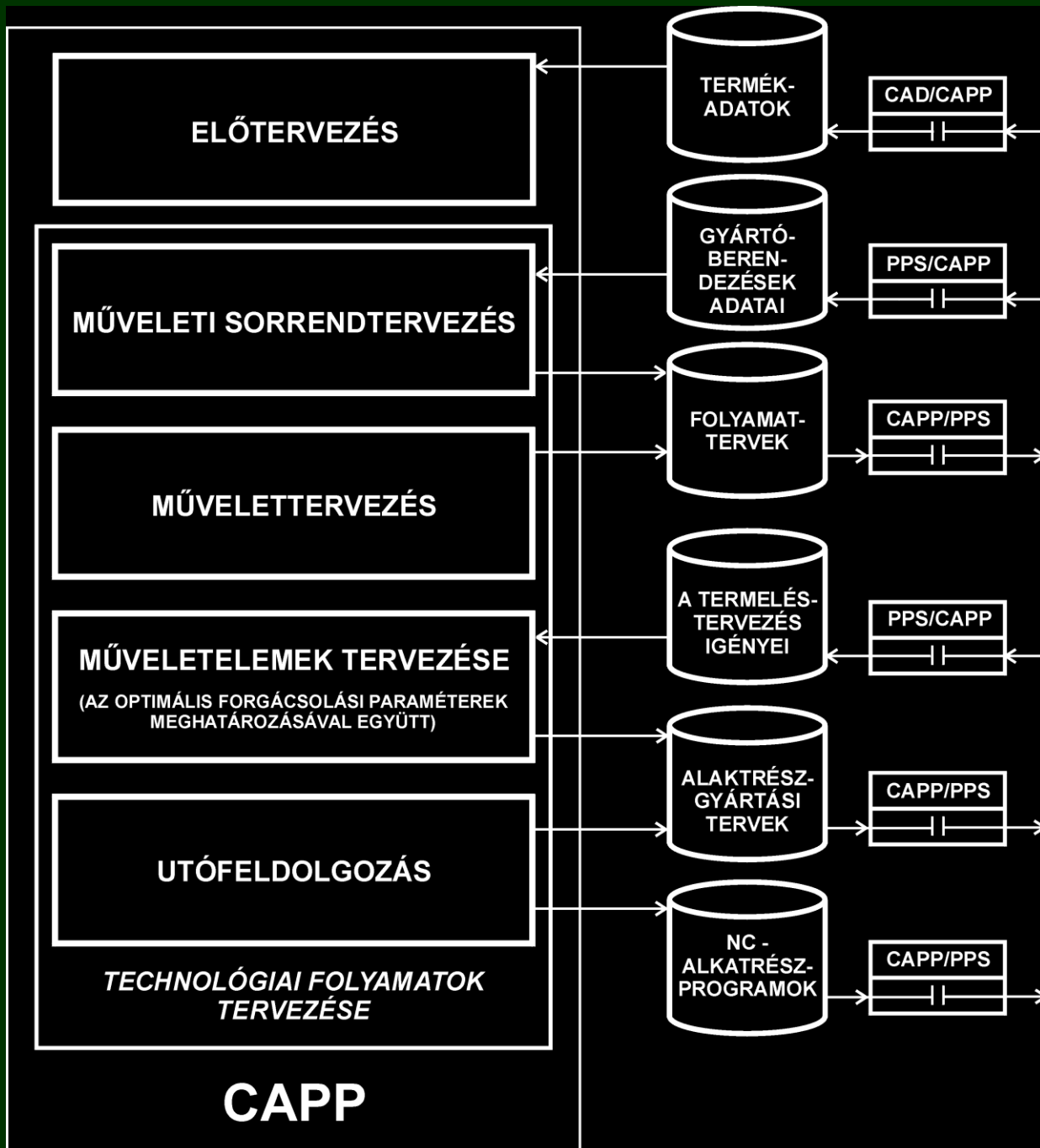
4. Alkatrészek elemzése, rangsorolása
5. Nagyvonalú folyamattervezés
6. Előgyártmányok tervezése

III. Alkatrészgyártási folyamat tervezése

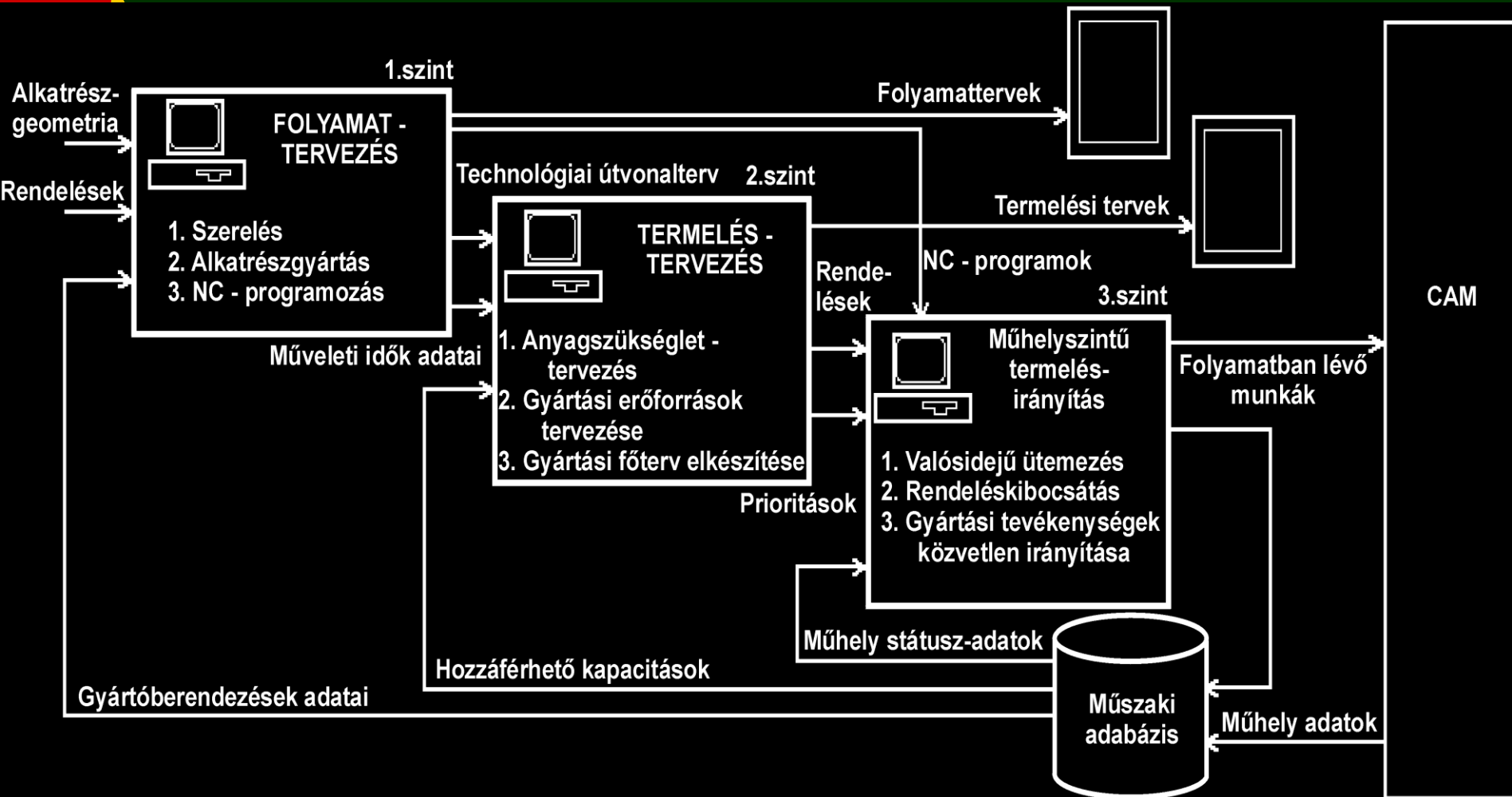
7. Műveleti sorrendtervezés
8. Megmunkálási műveletek tervezése
9. Műveleti idők meghatározása.

Gyártórendszerek egyszerűsített irányítási modellje

Integrált folyamattervezés és -irányítás

Lehetőségek

"Nemlineáris" folyamattervezés

alternatív folyamattervek elkészítését és alkalmazását jelenti műhelyszintű termelésirányítási döntések támogatására.

Zártciklusú (visszacsatolt) folyamattervezés

Újragenerálják a folyamatterveket a valós műhelyszintű státusz-adatok alapján.

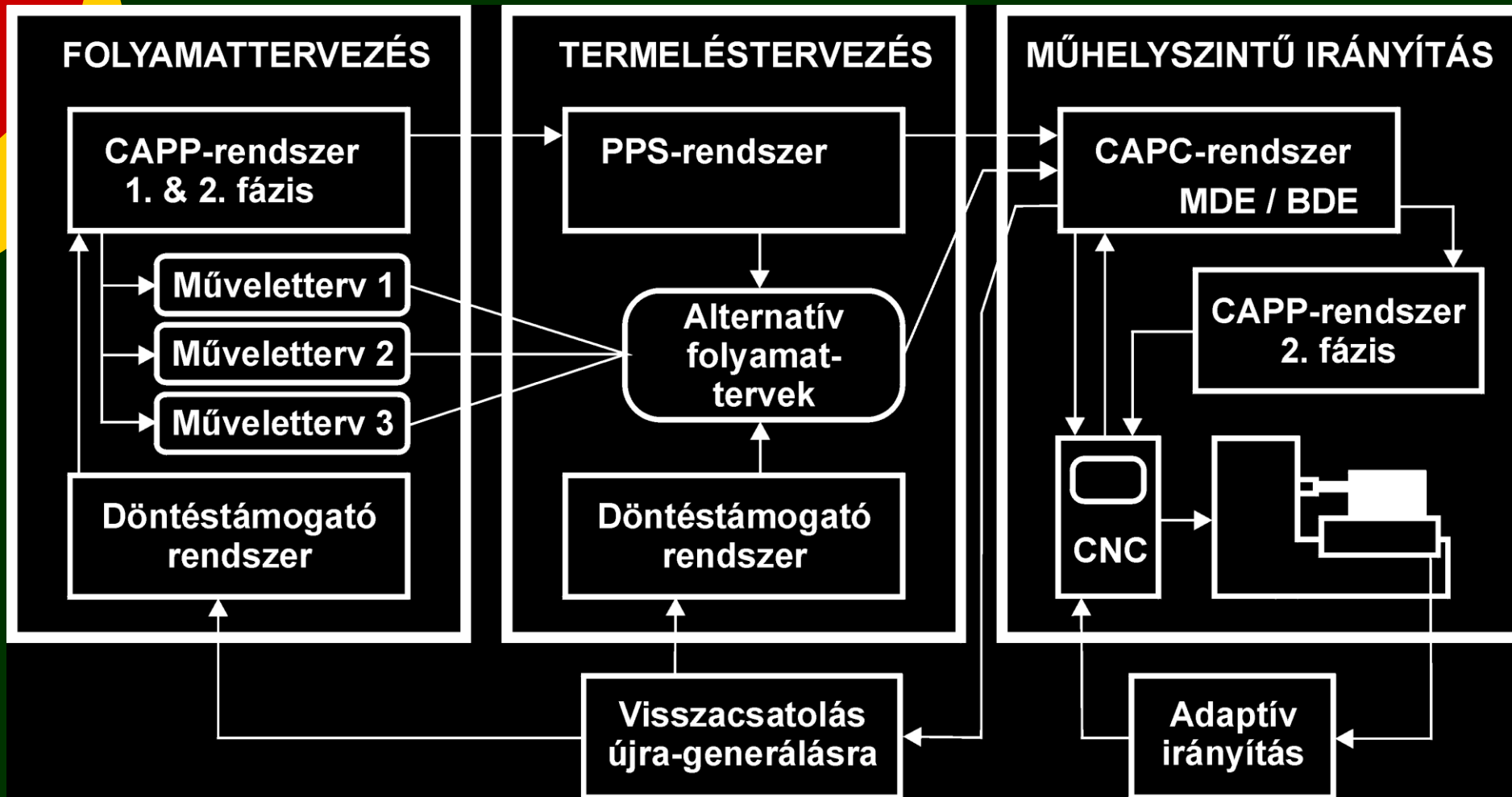
Megosztott folyamattervezés

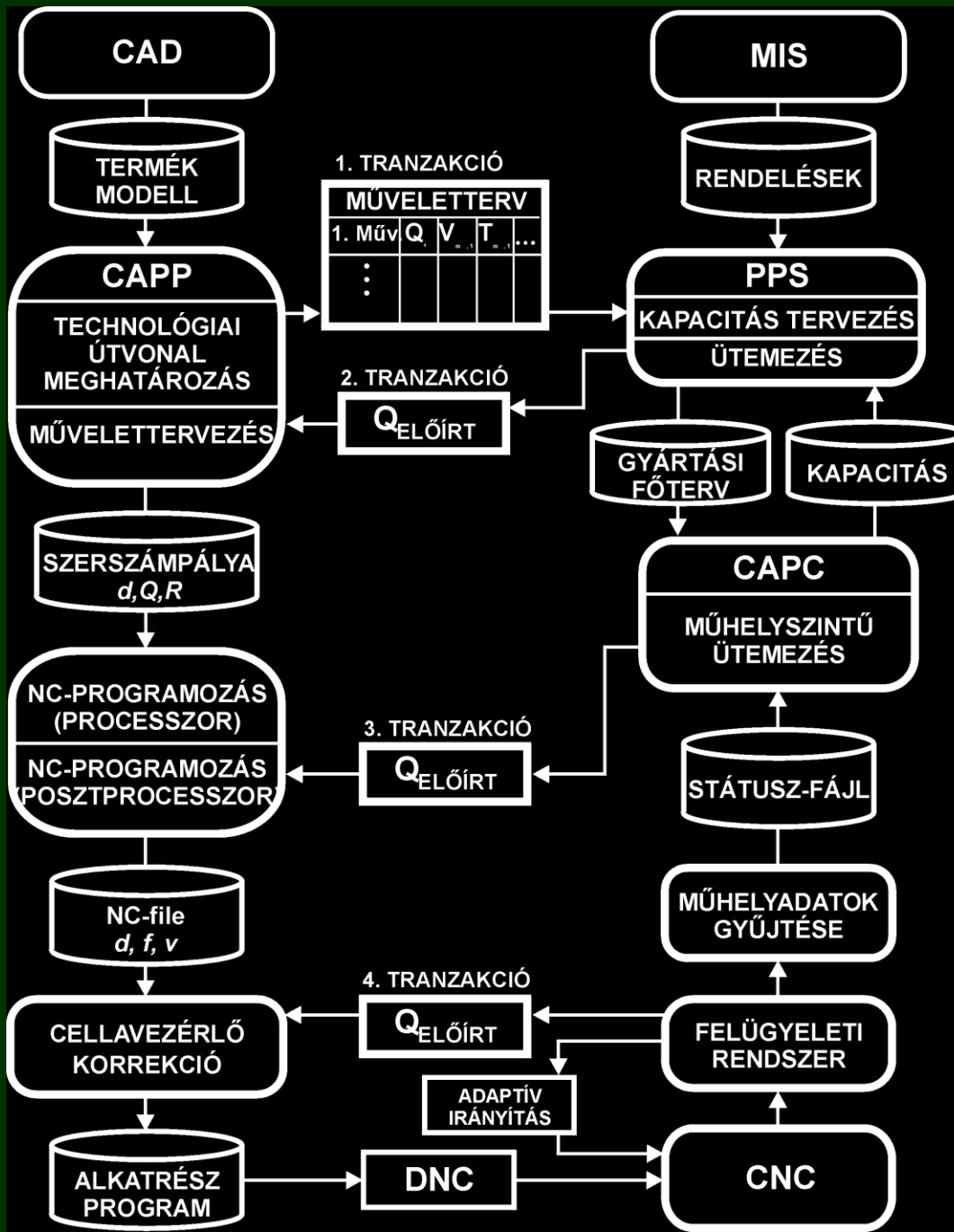
A folyamattervezést egy előzetes és egy végleges fázisra osztják fel. Az utóbbi csak a valós adatok ismeretében generálható.

Alkalmazkodó szabályozás

A műveletek a gépen mért adatok alapján irányíthatók. Az irányítás taktikai céljait a CAPC adja.

CAPP/PPS/CAPC integráció

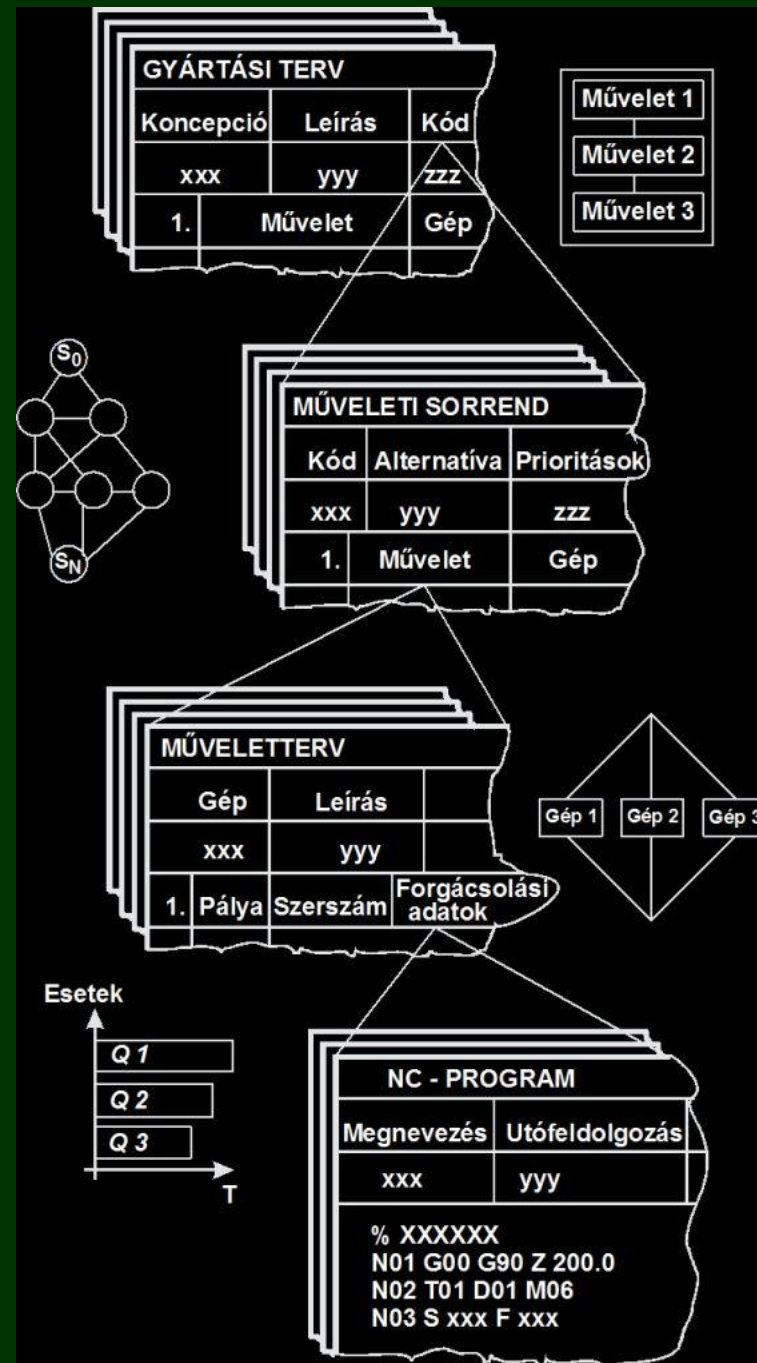

A Q szerepe a CAPP/PPS/CAPC integrációban

- 1. A CAPP több alternatívát kínál minden műveletre (műveletelemre), alternatív technológiai intenzitás-adatokkal;**
- 2. A PPS átadja az előirt leválasztási intenzitás értéket a CAPP művelettervezési (műveletelem-tervezési) szintjére (megosztott folyamattervezés);**
- 3. A CAPC igényelhet csökkentett vagy megnövelt anyagleválasztási intenzitást, akár a finomprogramozáshoz, akár a műhely aktuális státusza alapján;**
- 4. Ha felügyeleti rendszer vagy adaptív szabályozórendszer működik az adott gépen, akkor az anyagleválasztási intenzitást a cellavezérlő szintjén egy ún. "override" interakció segítségével lehet megváltoztatni.**

Robusztus technológiai folyamattervek hierarchiája

A tervezés és a tudásreprezentáció módszerei (Horváth M.)

- Variáns módszer
- Generatív szintézis módszere
- Variogeneratív szintézis módszere
- Mesterséges intelligencia alapú módszer

Variáns módszer

- A tudás kész megoldási sémákban ábrázolható és
- azok lényegi változtatás nélkül alkalmazhatók a konkrét feladatok megoldására.
  - Típus- és csoporttechnológiai elvek alkalmazása.
  - Tudás az adatbázisban (tudásbázis).
  - Tervezés: elemzés és adaptálás.
  - Alkalmas: előtervezésre, sorrendtervezésre és művelettervezésre.

Generatív szintézis módszere

- A tudás jól kezelhető, mert
- környezetfüggetlen és egzakt vagy
- kielégítő heurisztikus modellekkel és módszerekkel reprezentálható.
  - Elemi technológiai részfolyamatokból generálja, szintetizálja az alkatrész teljes gyártási folyamatát.
  - Tudás a programlogikában.
  - Tervezés: elemzés és szintetizálás.
  - Alkalmas: műveletek és műveletelemek tervezésére.

Variogeneratív szintézis módszere

- Részben modellezhető, és
- részben környezetfüggő receptekbe foglalt tudás alapján
- az előző két módszer kombinációjával oldható meg a feladat.

Összetett feladatokra jellemző.

MI alapú módszer

- Hiányos (a feladat megoldásához nem elegendő) a tudás és/vagy
- a feladat nehezen modellezhető
- MI módszerek bevetése indokolt.
Keresés, fuzzy logika,
szakértőrendszerek stb.